

№ 116906

КОСТАДИН БОБЕВ

КРИМИНАЛИСТИКА

Пето допълнено издание

НЕ СЕ ИЗНАСЯ

София • 2024

Университетско издателство „Св. Климент Охридски“

и 93884 343

Предложеният монографичен труд е петото актуализирано издание на учебник по криминалистика, в който са включени най-новите методики за събиране и изследване на доказателствени материали при провеждане действия по разследването и съдебни следствени действия. Особено внимание е отделено на използването на автоматизирани системи за дактилоскопна, балистична и ДНК идентификация, както и на методиките за разследване на убийства, компютърни престъпления, престъпления, свързани с наркотици, и такива, извършени от организирани престъпни групи. Добавен е нов раздел, свързан с разследването на престъпления против околната среда, и нов параграф за приложение на криминалистичните експертизи в европейски международни организации.

В съответствие с реформата на Наказателно-процесуалния кодекс след 2007 г. в книгата са отразени всички изменения и допълнения на важни разпоредби по прилагането на различни способи за доказване.

При написването на труда авторът е възприел структурата и системата на издадените до сега у нас учебници по криминалистика, което го прави подходящ за ползване от различни специалисти, участващи в наказателното и гражданското производство, както и за обучение на студенти – бъдещи юристи.

7

БИБЛИОТЕКА - УНСС

Инв. №

120000134313

© 2024 Костадин Бобев

© 2024 Антонина Георгиева, художник на корицата

© 2024 Университетско издателство „Св. Климент Охридски“

ISBN 978-954-07-5934-0

БИБЛИОТЕКА
УНСС
ОХРИД

СЪДЪРЖАНИЕ

ПЪРВИ РАЗДЕЛ

ОБЩОТЕОРЕТИЧНИ ВЪПРОСИ

Първа глава. ПРЕДМЕТ, СИСТЕМА, МЕТОДОЛОГИЯ И ЗАДАЧИ НА КРИМИНАЛИСТИКАТА

9

§ 1. Предмет на криминалистиката 9

§ 2. Система на криминалистиката 12

§ 3. Криминалистична методология 14

§ 4. Задачи на криминалистиката 18

Втора глава. КРИМИНАЛИСТИЧНА ИДЕНТИФИКАЦИЯ..... 19

§ 1. Обща характеристика. Обекти на изследване..... 19

§ 2. Идентификационни признаци. Етапи на идентификация 19

§ 3. Обекти на криминалистичната идентификация 21

Трета глава. ВЪЗНИКВАНЕ И РАЗВИТИЕ НА КРИМИНАЛИСТИКАТА В БЪЛГАРИЯ..... 23

§ 1. Предпоставки за възникване 23

§ 2. Етапи на развитие 24

ВТОРИ РАЗДЕЛ

КРИМИНАЛИСТИЧНА ТЕХНИКА

Първа глава. МАТЕРИАЛНИ СЛЕДИ ОТ ПРЕСТЪПЛЕНИЕТО.

ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА ЗА ОТКРИВАНЕ И ФИКСИРАНЕ 27

§ 1. Материални следи-отражения 27

§ 2. Веществата като следи от престъплението 47

§ 3. Криминалистична фотография..... 56

Втора глава. ТЕХНИЧЕСКИ СРЕДСТВА ЗА ИЗСЛЕДВАНЕ НА МАТЕРИАЛНИ СЛЕДИ ОТ ПРЕСТЪПЛЕНИЕТО..... 72

§ 1. Специфични криминалистични средства 72

§ 2. Методи и апарати за физико-химичен анализ 76

§ 3. Апаратурни методи за изследване на веществени доказателства
от биологичен произход 80

Трета глава. КРИМИНАЛИСТИЧНА РЕГИСТРАЦИЯ, ИНФОРМАЦИОННИ МАСИВИ ЗА СРАВНИТЕЛЕН АНАЛИЗ.....81

§ 1. Криминалистична регистрация.....81

§ 2. Картотеки и колекции от инкриминирани обекти 88

§ 3. Колекции от различни оръжия, изделия и вещества.....90

Четвърта глава. ОРГАНИЗАЦИОННО-МЕТОДИЧЕСКИ ВЪПРОСИ НА КРИМИНАЛИСТИЧНАТА ЕКСПЕРТИЗА	93
§ 1. Същност и предназначение. Обекти на криминалистичната експертиза	93
§ 2. Класификация на криминалистичните експертизи	95
§ 3. Процесуални изисквания при назначаване и извършване на криминалистични експертизи	98
§ 4. Методика за извършване на криминалистични експертизи. Общи положения.....	103

Пета глава. ОБЕКТИ И ЗАДАЧИ НА ОТДЕЛНИТЕ ВИДОВЕ КРИМИНАЛИСТИЧНИ ЕКСПЕРТИЗИ.....	110
§ 1. Дактилоскопна експертиза	110
§ 2. Експертиза на следи от човешки крак, обут в чорап или обувки	113
§ 3. Експертиза на следи от човешки зъби	116
§ 4. Експертиза на следи от оръдия за взлом.....	118
§ 5. Експертиза на следи от моторни превозни средства (МПС).....	120
§ 6. Експертиза за установяване на цяло по части	123
§ 7. Съдебнобалистична експертиза	125
§ 8. Почеркова експертиза.....	137
§ 9. Експертиза на писмената реч	144
§ 10. Техническо изследване на документи	147
§ 11. Химични и физико-химични експертизи	162
§ 12. Биологични експертизи.....	165
§ 13. Ботаническа и зоологическа експертиза	169
§ 14. Фоноскопна експертиза.....	169
§ 15. Одорологична експертиза	171
§ 16. Лицева идентификация на човек	172
§ 17. Експертиза за установяване интервенции в идентификационните номера на МПС, обект на престъпления.....	175
§ 18. Криминалистични експертизи в дейността на международни организации.....	179

ТРЕТИ РАЗДЕЛ

КРИМИНАЛИСТИЧНА ТАКТИКА

Първа глава. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА. СЛЕДСТВЕНИ ВЕРСИИ. ПЛАНИРАНЕ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА РАЗСЛЕДВАНЕТО	184
§ 1. Понятие. Тактически подходи и правила.....	184
§ 2. Следствени версии. Понятие. Източници за изграждане. Видове ...	187
§ 3. Планиране и организиране на разследването	189

Втора глава. СПОСОБИ ЗА ДОКАЗВАНЕ, СЪБИРАНЕ И ПРОВЕРКА НА ДОКАЗАТЕЛСТВЕН МАТЕРИАЛ.....	193
§ 1. Оглед на местопроизшествието.....	193
§ 2. Претърсване и изземване	203

§ 3. Разпит. Понятие. Етапи. Общи изисквания и специфични особености при провеждането му	210
§ 4. Разпознаване на лица, предмети и други обекти	224
§ 5. Следствен експеримент	229
§ 6. Специални разузнавателни средства.....	232

ЧЕТВЪРТИ РАЗДЕЛ

МЕТОДИКА ЗА РАЗСЛЕДВАНЕ НА ОТДЕЛНИТЕ ВИДОВЕ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ

Първа глава. ОБЩИ ВЪПРОСИ НА МЕТОДИКАТА ЗА РАЗСЛЕДВАНЕ НА ОТДЕЛНИТЕ ВИДОВЕ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ.....	236
--	-----

§ 1. Понятие. Основни принципи, заложи в методиката за разследване	236
§ 2. Структура и основни положения, заложи в съдържанието на методиката за разследване на престъпления	237

Втора глава. МЕТОДИКА ЗА РАЗСЛЕДВАНЕ НА УМИШЛЕНИ УБИЙСТВА ...	242
---	-----

§ 1. Образуване на досъдебно производство и установяване на обстоятелствата, подлежащи на доказване	242
§ 2. Планиране и извършване на първоначални следствени действия. Изграждане на първоначални следствени версии	243
§ 3. Планиране на последващия етап на разследването и извършване на последващи следствени действия	248
§ 4. Особенности при разследване на някои видове убийства	249
§ 5. Разработване на превантивни мерки за предотвратяване на убийства.....	252

Трета глава. МЕТОДИКА ЗА РАЗСЛЕДВАНЕ НА КРАЖБИ.....	254
---	-----

§ 1. Досъдебно производство и установяване на обстоятелствата, подлежащи на доказване	254
§ 2. Планиране и извършване на първоначални действия по разследването. Изграждане и проверка на първоначални следствени версии.....	256
§ 3. Планиране и извършване на последващи следствени действия	260
§ 4. Особенности при разследването на някои видове кражби	261
§ 5. Установяване на обстоятелствата, способствали извършването на кражбата и предприемане на мерки за предотвратяване на подобни посегателства.....	263

Четвърта глава. ОСОБЕНОСТИ ПРИ РАЗСЛЕДВАНЕ НА ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, ИЗВЪРШЕНИ ОТ ОРГАНИЗИРАНИ ГРУПИ	264
---	-----

§ 1. Обща характеристика.....	264
§ 2. Събиране на доказателствен материал за престъпления, извършени от организирани групи	267
§ 3. Оглед на местопроизшествие.....	269

§ 4. Изграждане на версии за извършени престъпления от организирани групи. Планиране и провеждане на разследването	271
§ 5. Някои особености в тактиката на разпита при разследване на престъпления, извършени от организирани групи	273
§ 6. Особености в тактиката на претърсването и изземването, разпознаването на лица и предмети и следствен експеримент	276
Пета глава. МЕТОДИКА ЗА РАЗСЛЕДВАНЕ НА УБИЙСТВА ПО ПОРЪЧКА	281
§ 1. Обща характеристика	281
§ 2. Образоване на досъдебно производство и установяване на обстоятелствата, подлежащи на доказване	283
§ 3. Особености на първоначалния етап на разследването на убийства по поръчка	284
§ 4. Извършване на последващи следствени действия	291
§ 5. Превантивни мерки за предотвратяване на убийства по поръчка	293
Шеста глава. МЕТОДИКА ЗА РАЗСЛЕДВАНЕ НА ПРЕСТЪПЛЕНИЯ, СВЪРЗАНИ С НАРКОТИЦИ.....	294
§ 1. Обща характеристика	294
§ 2. Образоване на досъдебно производство. Планиране и извършване на първоначални действия по разследването	298
§ 3. Планиране и извършване на последващи следствени действия	304
§ 4. Превантивни мерки за ограничаване на престъпленията, свързани с наркотици.....	305
Седма глава. МЕТОДИКА ЗА РАЗСЛЕДВАНЕ НА КОМПЮТЪРНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ.....	308
§ 1. Обща характеристика	308
§ 2. Основни въпроси, решавани в началния етап на разследването на компютърни престъпления.....	316
§ 3. Процесуално-следствени действия при разследването на компютърни престъпления.....	317
§ 4. Превантивни мерки за отстраняване на причините и условията, способствали извършването на компютърни престъпления.....	323
Осма глава. МЕТОДИКА ЗА РАЗСЛЕДВАНЕ НА ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ОКОЛНАТА СРЕДА (ЕКОЛОГИЧНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ).....	325
§ 1. Обща характеристика	325
§ 2. Първоначални действия по разследването на екологични престъпления. Изграждане и проверка на първоначални следствени версии.....	327
§ 3. Назначаване и извършване на съдебни експертизи.....	332
§ 4. Планиране и извършване на последващи следствени действия	335
§ 5. Характерни екологични престъпления – предмет на международно разследване	337
ЛИТЕРАТУРА.....	339